

Blitse happenings

De taal van de jaren zestig

In de jaren zestig stond de maatschappij op z'n kop en de woordenschat veranderde mee. Wim Daniëls schreef er een boek over, dat deze maand verschijnt. Een voorproefje.

WIM DANIËLS

In elk decennium gebeurt er veel en verandert er van alles, maar het besef daarvan ontstaat meestal pas achteraf, als het decennium voorbij is. In de jaren zestig was dat niet zo. Al in 1964 stelde protestzanger Bob Dylan vast dat de tijden aan het veranderen waren. Hij zong erover in 'The Times They Are a-Changin'', en velen zongen het hem na, zoals Boudewijn de Groot: 'Er komen andere tijden'.

Een nieuwe jeugd

Een belangrijke verandering in de jaren zestig was de jeugd die zichzelf een stem gaf. In Nederland waren de provo's daarvan het beste voorbeeld. Hun benaming hadden ze ontleend aan het proefschrift van de latere professor Wouter Buikhuisen uit 1965, *Achtergronden van nozemgedrag*. Buikhuisen introduceerde daarin de term *provo* als verkorting van *provoceren*. "Zoals nog zal blijken", schreef Buikhuisen, "vormt (...) provoceren als tijdverdrijf een van de belangrijke kenmerken van de provo."

De jongeren op wie Buikhuisen doelde, gingen *provo* vervolgens als een geuzennaam gebruiken, die ze ook uitdroegen via allerlei 'happenings' en die ze zelfs de politiek binnenloodsten via de politieke partij Provo. Uit de provo's ontstonden eind jaren zestig de 'kabouters', die politiek nog actiever zouden worden dan de provo's. Daarnaast had je de 'bloemenkinderen' uit de 'flowerpowerbeweging', die 'peace' en 'love' predikten, zoals Beatle John Lennon met